

Hoërskool Oosterlig
Fisiese Wetenskappe
 Deel 3

Eksaminator: Me. A.Botha
 Moderator: Me. N.Dela Guerre
 Naam: _____
 Gr. 10: _____
 Inhandiging datum: 24 Junie 2020

Datum: 17 Junie 2020
 Totaal: 20
 Tyd: 60 min
 Sleutel: _____

Gebruik PhET circuit construction kit en doen die volgende eksperimente
 Beantwoord die vrae wat volg.

Elektriese stroombane:

Materiale

Vir elke groep benodig jy:

- twee 1,5 V-batterye
- twee gloeilampe (3,0 V) of stukke weerstanddraad of resistors
- ammeter
- voltmeter
- koppelleidings

Deel I: Resistors in serie

In hierdie deel van die aktiwiteit meet jy die stroom in en spanning oor gloeilampe wat in serie verbind is en skryf neer watter veranderinge, indien enige, plaasvind.

Instruksies

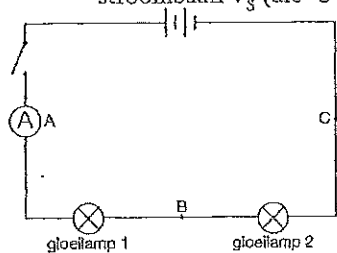
Stap 1 Stel die apparaat op soos in Figuur 1 hieronder getoon word, met die gloeilampe in serie verbind.

Ammeterlesings:

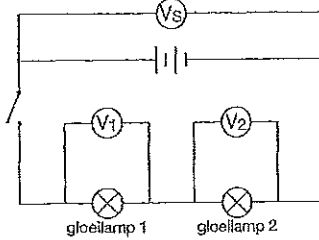
- Stap 2** Verbind die ammeter aan die stroombaan om die stroom by punt A te meet. Sluit die skakelaar, neem die lesing I_A en skryf dit neer (sien Tabel 1).
Stap 3 Herhaal stap 2 om I_B by B en I_C by C te meet.

Voltmeterlesings:

- Stap 4** Verbind die voltmeter oor die eerste gloeilamp. Sluit die skakelaar, neem die lesing V_1 en skryf dit neer (sien Tabel 2).
Stap 5 Meet die spanning oor die tweede gloeilamp V_2 en dan oor die hele stroombaan V_S (die "S" staan vir seriestroombaan.)

Figuur 1 Kringdiagram vir die meting van die stroom by punt A, B en C in die stroombaan

Figuur 2 Kringdiagram om die spanning oor elke gloeilamp en oor die hele seriestroombaan te meet.

Tabel 1 Stroommetings

Posisie	Stroom, I (A)
A: I_A	
B: I_B	
C: I_C	

Tabel 2 Voltspanningmetings Bereken die som: $V_1 + V_2$

Komponent	Spanning, V (V)
Gloeilamp 1: V_1	
Gloeilamp 2: V_2	
Som: $V_1 + V_2$	
Stroombaan: V_S	

Stap 6 Gevolgtrekking

Uit jou resultate, skryf 'n gevolgtrekking oor:

1 Die stroom in 'n seriestroombaan:

.....
 .....

2 Die spanning oor die gloeilampe en die battery

.....

.....

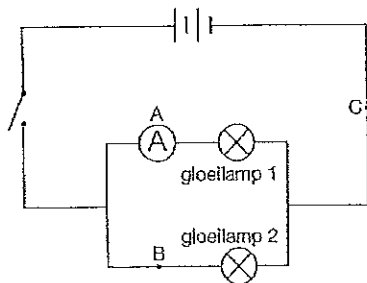
3 Uit jou gevolgtrekking, verduidelik waarom resistors in serie voltverdelers genoem word:

.....

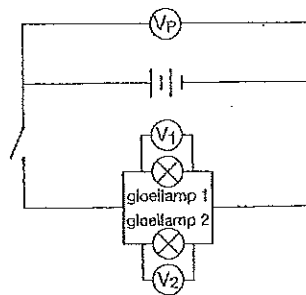
.....

Deel 2: Resistors in parallel

In hierdie deel van die aktiwiteit meet jy die stroom in en spanning oor die vertakkings in 'n parallelstroombaan en teken die veranderinge, indien enige, aan.

Figuur 3 Kringdiagram vir die meting van die stroom by punt A, B en C in die parallelstroombaan.

Figuur 4 Kringdiagram om die spanning oor elke gloeilamp en oor die hele parallelstroombaan te meet.

Instruksiës

Stap 1 Stel die apparaat op soos in Figuur 3 getoon word, met twee gloeilampe in parallel.

Stap 2 Meet die stroom by punt A, B en C (sien Figuur 3). Teken die lesings I_1 , I_2 en I_p onderskeidelik in Tabel 3 aan.

Stap 3 Meet die spanning oor elke resistor (V_1 en V_2) en oor die hele parallelle verbinding V_p ("P" staan vir parallelle stroombaan) en teken dit aan.

Tabel 3 Stroommetings

Posisie	Stroom, I (A)
A: I_1	
B: I_2	
Som: $I_1 + I_2$	
C: I_p	

Tabel 4 Spanningmetings

Komponent	Spanning V (V)
Gloeilamp 1: V_1	
Gloeilamp 2: V_2	
Stroombaan: V_p	

Stap 4 Gevolgtrekking

Uit jou resultate, skryf 'n gevolgtrekking oor:

1 Die stroom in 'n parallelle stroombaan:

.....

2 Die spanning oor die gloeilampe en die battery:

.....

.....

3 Uit jou gevolgtrekking, verduidelik waarom resistors in parallel stroomverdelers genoem word:

.....

.....